

Energia- ja ilmastostrategian seuranta

Inventaariosta kohti politiikkatoimia

Energia- ja ilmastostrategian seuranta on laajentunut viime vuosien aikana ja pelkästä inventaariosta ollaan siirtymässä enenevässä määrin politiikka-toimien seurantaan. Energia- ja ilmastostrategian kokonaisuutta ajatellen kansalliset ja kansainväliset seurantatehtävät kietoutuvat yhteen. Kansallisen energia- ja ilmastostrategian seurannassa hyödynnetään pääosin niitä jo olemassa olevia seurantamekanismeja, joita käytetään kansainvälisen tason ja Euroopan unionin raportoinnissa. Seurantajärjestelmän ajankohtainen kehittämissarve Suomessa perustuu paitsi kansallisen ilmastolain toimeenpanoon myös EU:n uuteen seurantajärjestelmäasetukseen, joka osaltaan asettaa velvoittavat normit seurannalle. Pariisissa joulukuussa 2015 hyväksytty ilmastopöytäkirja edellyttää sekin politiikkatoimien tarkempaa seuranta.

Tarvetta kokonaisvaltaisemmalle tarkastelulle

Kansallinen energia- ja ilmastostrategia ja sen seuranta ovat jäsentyneet hallituskausien mukaisesti niin, että jokainen hallitus on 2000-luvulla linjannut strategian omalta osaltaan. Entistä tietointensivemmäksi muuttunut raportointityö jakautuu useille tutkimuslaitoksille ja virastoille. Kasviuonekaasupäästöjä tarkastellaan seurannassa kaksijakoisesti sen mukaan tulevatko päästöt päästökaupasektorilta vai ei-päästökaupasektorilta. Myös hillintästrategioita ja -toimia tarkastellaan ja seurataan yleensä tämän jaottelun mukaisesti. Jaottelut voivat toimia ongelmitta päästöjen inventaariossa, mutta strategiset toimet ja arviot edellyttävät kokonaisvaltaisempaa näkökulmaa.

POLITIIKKASUOSITUS

- Tuotetun tiedon on oltava mahdollisimman käyttökelpoista ja luettavaa kaikille ilmastotyöhön osallistuville. Päästötietojen lisäksi tarvitaan yhteiskunnallisesti relevanttia tietoa politiikkatoimien vaikutuksista.
- Raportointia on selkeytettävä ja virtaviivaistettava. On otettava huomioon laajasti erilaiset raportointitarpeet sekä raportoinnin työnjaon ja vastuiden kirkastaminen.
- Käytettyjä työkaluja ja menetelmiä on kehitettävä. Raportointia on pystyttävä kehittämään kokonaisuutena ja se on organisoitava hyvin.

